

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos XV. — Izdan in razposlan dne 14. marca 1896.

Vsebina: Št. 34. Dopustilnica za lokalno železnico iz Melnika v Mšeno.

34.

Dopustilnica z dne 18. januarja 1896. l.

za lokalno železnico iz Melnika v Mšeno.

Mi Franc Jožef Prvi, po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimerski in ilirski; viši vojvoda avstrijski; veliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-sleški in dolnje-sleški; veliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd.

Ker sta Viktor Vávra, lekarničar in mestni svetovavec v Melniku, in Dr. Gustav Pöschl, odvetnik in mestni svetovavec v Melniku, zaprosila, da bi se jima dalo dopustilo, zgraditi in obratovati lokalno železnico iz Melnika v Mšeno, se Nam je z ozirom na občo korist te podjetbe vzvidelo, imenovanima koncesionarjema to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), kakor tudi na podstavi zakona z dne 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz 1895. l.) podeliti takó-le:

§. 1.

Koncesionarjema dajemo pravico zgraditi in obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od postaje Melnik na privilegovani avstrijski severno-zahodni železnici v Mšeno s krilom iz Lhotke v Sřredenice in z dovlačnico iz Melnika do Labe.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, se dodeljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omenjene ugodnosti.

§. 3.

Koncesionarja sta dolžna, gradnjo v §. 1. imenovane železnice začeti precej, ko se jima dá dovolilo za gradnjo, in jo dokončati najdalje v enem letu, računëč od današnjega dne; dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bosta držala gorenjega rokú za gradnjo, morata koncesionarja dati zagotovilo, položivši varščino dveh tisoč goldinarjev v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala zgoranja dolžnost, se smé izreči, da je ta varščina zapala.

§. 4.

Da izdelata dopuščeno železnico, za to se deljuje koncesionarjema pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesionarjema dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravnstvo spoznalo, da je njih naprava v javni korist.

§. 5.

Koncesionarjema se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih bo postavilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar velevalo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in red za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebnost na znižano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, a na to stran bodo veljali posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarjema se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravnstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredita delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Izdaja prednostnih zadolžnic je izključena.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravnstva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil in pa za dotacijo pričuvnega zaklada, katerega določi državno upravnstvo, res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkalarni obresti, ki so med grajenjem res izplačane, in kar je res bilo kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi po dogradbi železnice bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se sméjo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je državno upravnstvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja dopustilo, po razdolžnem črtéžu, ki ga odobri državno upravnstvo.

Družabna pravila in pa obrazci osnovnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravnstva.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandarstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi kadar te osebe služabno potujejo na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarja se zavezuje, da bosta pristopila dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prenose, dalje da bosta pristopila vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske, in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarja moč in veljavo z dném, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarja veljavo in moč, kadar se jima bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti imata koncesionarja samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdi izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesionarja sta dolžna, oddajaje službe ozirati se po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 8.

V koliko je enake ugodnosti, kakor jih ustanavlja gledé na prevažanje vojakov §. 7., dodeljevati civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali drugim javnim organom, to se določuje v dopustilnih pogojih.

§. 9.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računéč od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državno upravnstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega rokú izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop rokú ne mogel opravičiti po zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 10.

Koncesionarja nimata pravice, tretjim osebam prepuščati obrat po dopuščeni železnici, ako jima tega državno upravnstvo izrečno ne dovoli.

Državnemu upravnstvu je pridržana pravica, da smé po dopuščeni železnici sosebno tedaj, kadar bi ta zadobila neposredno zvezo s kako železnico, ki jo bo morda tedaj obratovala država, obrat na se vzeti ter voditi na račun koncesionarjev ves ostali čas, dokler bo še trajalo dopustilo.

V tem slučaju morata koncesionarja državnemu upravnstvu povrniti stroške, ki mu zares nastanejo iz obratovanja in katere bo eventualno ustanoviti poprek.

Kakó naj se sicer vodi ta obrat, vravná se s posebno obratno pogodbo, ki naj se sklene med državnim upravnstvom in koncesionarjema.

§. 11.

Koncesionarja imata dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz 1895. l.), državnemu upravnstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopuščati uporabo železnic za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imelo državno upravnstvo pravico, prosto ustanavljaje

tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljanih železnicah ali posameznih njenih kosih.

§. 12.

Državno upravnstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat izročena, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, se seštejejo letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

Po spredaj stoječih določilih najdeni poprečni čisti donos naj potemtakem koncesionarjema država kot odškodnino za odkup železnice plačuje v še ostali trajni dobi dopustila v polletnih obrokih, dospelajočih vsako leto 30. dne junija in 31. dne decembra.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je potreben za pogojeno obrestovanje in povrnitev hipotečnega posojila, katero koncesionarja s poroštvom dežele vzprejmeta v nabavo novce pri deželni banki kraljevine češke, in pa za štiri odstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravnstvu odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država namesto koncesionarjev do časa, ko se zgoraj omenjeno hipotečno posojilo odplača popolnoma, sama prevzame njega plačevanje o dogovorjenih rokih dospelosti, in pa da plačuje spredaj navedeno letnino za delniško glavnicu v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. decembra vsakega leta po dospelosti.

3. Državi se pridržuje pravica, da kadarkoli na mesto še ne dospelih letnih plačil po zmislu odstavka 1., oziroma namesto letnine, ki jo je plačevati po odstavku 2. za delniško glavnicu, plača glavnicu, enako znesku glavniške, računéč obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je opravljati po določilih odstavka 1. in 2.

Ako se država odloči plačati to glavnicu, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za popreč-

nega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi uradoma zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

4. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštévši tudi vozila in gradivne zaloge in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le-ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravnstva.

§. 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena last in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštévši tudi vozila, gradivne zaloge in pa kake iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, povedanem v §. 12., poslednjem odstavku.

Ako to dopustilo mine in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 12.), obdržita koncesionarja last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imela po obračunih tirjati, potem last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere sta si ona sama sezidala ali pridobila po pooblastilu državnega upravnstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsstvo železnice.

§. 14.

Državno upravnstvo ima pravico, prepričati se, da je gradnja železnic in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državno upravnstvo pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in se posebno po nadzornikih, ob stroških koncesionarjev pošiljanih — kakorkoli se mu vzvidi primerno — prigelovati, da se delo izvaja po projektu in po pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državno upravnstvo, tudi pravico, kolikor se mu primerno zdi, hoditi v seje upravne sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za načelníštvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljeni vse sklepe in naredbé, nasprotné zakonom, dopustílu ali družabnim pravilom, ali pak kvarne javni koristi; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

§. 15.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, se državnemu upravnstvu pridružuje tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljuje koncesionarjema pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem osemnajstega dne meseca januarja v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in šestem, Našega cesarjevanja osemínštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Guttenberg s. r.

Biliński s. r.